

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

08 листопада 2016 р.

№43-ріш

Справа №2-26.217/27-2016

**Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції**

Адміністративна колегія Миколаївського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи №2-26.217/27-2016 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції Петрівською сільською радою Миколаївського району Миколаївської області,

ВСТАНОВИЛА:

Розпорядженням адміністративної колегії Миколаївського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі – Відділення, територіальне відділення) від 23.05.2016 №28-р було розпочато справу №2-26.217/27-2016 відносно Петрівської сільської ради Миколаївського району Миколаївської області (надалі – Петрівська сільська рада), код ЄДРПОУ 04375629 (адреса: 57135, Миколаївська обл., Миколаївський р-н, с. Петрівка, вул. Леніна, 39) у зв'язку з наявністю в її діях, які полягають у зобов'язанні фізичної особи-підприємця Барбалюк І.В. (надалі – ФОП Барбалюк І.В.) застосовувати при укладанні зі споживачами договорів на вивіз твердих побутових відходів форму договору, яка не відповідає вимогам чинного законодавства, що призводять до створення умов для вчинення суб'єктом господарювання (виконавцем зазначених послуг) – ФОП Барбалюк І.В. порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним становищем на вказаному ринку, ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 7 статті 50 Закону України "Про захист економічної конкуренції", а саме вчинення дій, заборонених згідно зі статтею 17 цього Закону: дії органу місцевого самоврядування, що полягають у створенні умов для вчинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

За результатами збирання та аналізу доказів у справі №2-26.217/27-2016 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції відносно Петрівської сільської ради встановлено наступне.

Згідно частини четвертої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» державний контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції, захист інтересів суб'єктів господарювання та споживачів від його порушень здійснюється органами Антимонопольного комітету України.

Відповідно до частини першої статті 2 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» державна політика у сфері житлово-комунальних послуг базується, зокрема на принципі створення та підтримання конкурентного середовища при виробленні та наданні житлово-комунальних послуг, забезпечення контролю у сфері діяльності природних монополій.

Таким чином, органи Антимонопольного комітету України також здійснюють забезпечення конкурентного середовища при здійсненні суб'єктами господарювання діяльності у сфері надання житлово-комунальних послуг на засадах пріоритету прав споживачів.

Петрівська сільська рада Миколаївського району Миколаївської області, код ЄДРПОУ 04375629 (адреса: 57135, Миколаївська обл., Миколаївський р-н, с. Петрівка, вул. Леніна, 39), враховуючи положення частини першої статті 10 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" (надалі - Закон), – є органом місцевого самоврядування, що представляє відповідну територіальну громаду та здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.

Відповідно до приписів частини другої статті 5 Конституції України народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та місцевого самоврядування.

Згідно частини першої статті 2 Закону місцеве самоврядування в Україні - це гарантоване державою право та реальна здатність територіальної громади - жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища, міста - самостійно або під відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України.

Статтею 5 Закону визначено, що система місцевого самоврядування включає: територіальну громаду; сільську, селищну, міську раду; сільського, селищного, міського голову; виконавчі органи сільської, селищної, міської ради; старосту; районні та обласні ради, що представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст; органи самоорганізації населення.

Виконавчими органами сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад, відповідно до положень статті 11 Закону, є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи.

Виконавчий комітет Петрівської сільської ради здійснює свою діяльність відповідно до Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні", Конституції України, інших нормативно-правових актів.

Стаття 16 Закону передбачає, що органи місцевого самоврядування є юридичними особами і наділяються цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діють і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.

Частиною першою статті 140 Основного Закону України встановлено, що місцеве самоврядування є правом територіальної громади – жителів села чи добровільного об'єднання сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста – самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України. Виходячи з цих положень у системному зв'язку з положеннями статті 6 Конституції України про те, що державна влада в Україні здійснюється на засадах поділу її на законодавчу, виконавчу і судову, Конституційний Суд України у своєму Рішенні від 26.03.2002 визначив політико-правову природу органів місцевого самоврядування, які не є органами державної влади, а є представницькими органами, через які здійснюється право територіальної громади самостійно вирішувати не будь-які питання суспільного життя, а питання саме місцевого значення, тобто такі, які пов'язані передусім з життєдіяльністю територіальних громад і перелік яких визначено у Конституції і законах України (пункти 4, 5

мотивувальної частини Рішення від 26.03.2002 №6-рп/2002 у справі про охорону трудових прав депутатів місцевих рад).

Тобто, гарантоване державою місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи і передбачає правову, організаційну та матеріально-фінансову самостійність, яка має певні конституційно-правові межі, встановлені, зокрема, приписами статей 19, 140, 143, 144, 146 Основного Закону України. З аналізу вказаних конституційних положень вбачається, що органи місцевого самоврядування, здійснюючи владу і самостійно вирішуючи питання місцевого значення, віднесені законом до їх компетенції, та приймаючи рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території, зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Такі ж положення закріплені у статті 4 Європейської хартії місцевого самоврядування, яка встановлює, що головні повноваження і функції органів місцевого самоврядування визначаються конституцією або законом; органи місцевого самоврядування в межах закону мають повне право вільно вирішувати будь-яке питання, яке не вилучене із сфери їхньої компетенції і вирішення якого не доручене жодному іншому органу; повноваження, якими наділяються органи місцевого самоврядування, як правило, мають бути повними і виключними.

У статті 3 Конституції України закріплено принцип, за яким права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави, яка відповідає перед людиною за свою діяльність. Відповідно до статті 74 Закону органи місцевого самоврядування є відповідальними за свою діяльність перед фізичними та юридичними особами.

Для виконання покладених на органи місцевого самоврядування функцій, частиною першою статті 144 Конституції України передбачено форми та засоби реалізації права територіальних громад на місцеве самоврядування і вказано, що органи місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законом, приймають рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території.

Чинне законодавство наділяє виконавчі органи місцевих рад певними повноваженнями щодо регулювання правовідносин, які виникають у сфері регулювання житлово-комунальних послуг та порядку їх надання.

Відносини, що виникають в сфері організації поводження з відходами, наданні послуг з вивезення твердих побутових відходів врегульовані положеннями наступних нормативно-правових актів: Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні", "Про відходи", "Про житлово-комунальні послуги", постанова Кабінету міністрів України від 10.12.2008 №1070 "Про затвердження Правил надання послуг з вивезення побутових відходів", від 16.11.2011 №1173 "Питання надання послуг з вивезення побутових відходів", від 21.07.2005 №631 "Про затвердження Порядку проведення конкурсу з надання житлово-комунальних послуг".

В пункті 31 Порядку проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету міністрів України від 16.11.2011 №1173 "Питання надання послуг з вивезення побутових відходів" передбачено, що з переможцем конкурсу протягом десяти календарних днів після прийняття конкурсною комісією рішення укладається договір на надання послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту відповідно до типового договору, наведеного в додатку 2 до даного Порядку. Крім того, в пункті 7 умов цього договору передбачений обов'язок виконавця укласти договори на надання послуг з вивезення побутових відходів із споживачами на території, визначеній цим договором, відповідно до Типового договору про надання послуг з вивезення побутових відходів (надалі – Типовий договір), наведеного у додатку 1 до Правил надання послуг з вивезення

побутових відходів, затверджених постановою Кабінету міністрів України від 10.12.2008 №1070.

Дослідженням матеріалів, наданих Петрівською сільською радою листом від 08.06.2016 № 204, встановлено, що Петрівською сільською радою відповідно до рішення від 25.12.2015 №12 "Про проведення конкурсу з визначення суб'єкта господарською діяльності на право збирання, вивезення та утилізації твердих побутових відходів на території Петрівської сільської ради" було проведено вказаний конкурс.

Відповідно до рішення виконавчого комітету Петрівської сільської ради від 16.02.2016 №2 "Про визначення виконавця з надання послуг по збору та транспортуванню твердих побутових відходів на території Петрівської сільської ради" було затверджено протокол засідання конкурсної комісії з розгляду конкурсних пропозицій та визначення переможця суб'єкта підприємницької діяльності на право збирання, вивезення твердих побутових відходів на території Петрівської сільської ради від 01.02.2016 №1 та визначено виконавцем послуг по збору та транспортуванню твердих побутових відходів на території Петрівської сільської ради ФОП Барбалюк І.В., а також було зобов'язано голову Петрівської сільської ради Цинаковську С.М. укласти договір з ФОП Барбалюк І.В. по наданню послуг зі збору та транспортування твердих побутових відходів на території Петрівської сільської ради.

На виконання вищезазначеного рішення, після визнання ФОП Барбалюк І.В. переможцем конкурсу на право збирання, вивезення твердих побутових відходів на території Петрівської сільської ради, між Петрівською сільською радою та ФОП Барбалюк І.В. було укладено договір №01/03 про надання послуг з збирання та вивозу безпечних відходів, непридатних для вторинного використання на території Петрівської сільської ради Миколаївського району Миколаївської області від 15.02.2016 (надалі – договір №01/03). Відповідно до п.2.4 цього договору виконавець зобов'язується укласти договори на надання послуг з збирання та вивозу безпечних відходів, непридатних для вторинного використання із споживачами на території визначеній цим договором, відповідно до додатку 1 до цього договору.

Проте, форма договору, що міститься у додатку включає умови, що не відповідають вимогам чинного законодавства, зокрема Типовому договору. А саме, при укладанні договору з ФОП Барбалюк І.В. було замінено сутність предмету договору іншим поняттям – "надання послуг з збирання та вивозу безпечних відходів, непридатних для вторинного використання". В той час як відповідно до умов пункту 1 Типового договору предметом договору визначено наступне - "Виконавець зобов'язується своєчасно оплачувати послуги за встановленими тарифами у строки і на умовах, передбачених цим договором".

Крім того, у наведеній в додатку 1 формі договору на вивіз твердих побутових відходів до договору №01/03, сторонами є Виконавець і Замовник, де Замовник по суті виступає в ролі споживача. Така заміна понять щодо визначення учасника відносин по договору суперечить вимогам частини другої статті 19 Закону України "Про житлово-комунальні послуги", де визначено, що учасниками відносин у сфері житлово-комунальних послуг є: власник, споживач, виконавець, виробник.

Заміна сутності предмету договору, укладеного за результатами конкурсу, підміна понять сторін-учасників у договорі на надання послуг з вивезення побутових відходів може призвести до виникнення проблем при розв'язанні спорів учасників правовідносин у сфері надання послуг з вивезення побутових відходів в суді, тому як може позбавити їх ефективності й істотно ускладнити захист порушених цивільних прав та інтересів як споживачів, так і виконавців послуг.

Також Відділенням було встановлено, що у пункті 4.1.2 договору, наведеного у додатку 1 до договору №01/03, передбачено право Виконавця "припинити надавати послуги у разі затримки оплати строком більше, ніж 15 днів".

Встановлення вищевказаного права Виконавця ставить споживача у пряму залежність від його фінансового стану на отримання своєчасних та якісних послуг виконавця. Натомість у Виконавця фактично виникає право не виконувати обов'язки, що покладаються на нього відповідно до умов договору.

Пунктом 5.2.1 договору, наведеного у додатку 1 до договору №01/03, визначено відповідальність Замовника: "За несвоєчасну оплату за період у який здійснюється вивіз ТПВ сплачує штраф у розмірі 5% від суми що була нарахована за цей період згідно до цього Договору".

Основні засади організаційних, господарських відносин, що виникають у сфері надання та споживання житлово-комунальних послуг між їхніми виробниками, виконавцями і споживачами, а також їхні права та обов'язки визначені Законом України "Про житлово-комунальні послуги".

Відповідно до статті 20 Закону України "Про житлово-комунальні послуги", яка визначає права та обов'язки споживача, споживач зобов'язаний у разі несвоєчасного здійснення платежів за житлово-комунальні послуги сплачувати пеню у встановлених законом чи договором розмірах.

Відповідальність у вигляді пені передбачена і Господарським кодексом України, а саме в пункті 2 статті 343 "Відповідальність за порушення строків розрахунків" вказано, що платник грошових коштів сплачує на користь одержувача цих коштів за прострочку платежу пеню в розмірі, що встановлюється за згодою сторін, але не може перевищувати подвійної облікової ставки Національного банку України, що діяла у період, за який сплачується пеня.

Тобто, обов'язок споживача сплатити штраф відповідно до умов договору, наведеного у додатку 1 до договору №01/03, встановлений з невідповідністю до вимог чинного законодавства, є нав'язаним споживачу на користь Виконавця послуг. Оскільки непорозуміння між споживачем та Виконавцем щодо взаєморозрахунків є спорами, пов'язаними з невиконанням умов відповідного договору, то вони розв'язуються шляхом проведення переговорів або у судовому порядку відповідно до пункту 25 Типового договору.

Крім того, всупереч вимогам чинного законодавства, а саме пункту 19 Типового договору, у договорі, наведеному у додатку 1 до договору №01/03, значно зменшено обсяг прав споживача, зокрема відсутні такі права споживача:

- відшкодування у повному обсязі збитків, заподіяних виконавцем унаслідок ненадання або надання послуг не в повному обсязі;

Неврахування такої істотної умови в договорі може призвести до того, що Виконавець послуг знімає з себе будь-яку відповідальність за завдання шкоди споживачу ненаданням або наданням послуг не в повному обсязі, а споживач не може отримати належну йому за законом компенсацію спричиненої Виконавцем шкоди.

- усунення виконавцем недоліків у наданні послуг у п'ятиденний строк з моменту звернення споживача;

Відсутність такої умови створює ситуацію, в якій Виконавець надає послуги неналежним чином, однак споживач вносить оплату в повному обсязі.

Окрім того, Виконавець уникає тягаря відповідальності за несвоєчасність проведення робіт по усуненню недоліків у наданні послуг.

- перевірку стану дотримання критеріїв якості послуг;

Наслідком неврахування даної умови може стати ущемлення інтересів споживача, оскільки надання Виконавцем послуг неналежної якості є підставою для перерахунку розміру плати за надані послуги.

- внесення за погодженням з виконавцем у цей договір змін, що впливають на розмір плати за послуги;

Не зазначення даної умови в договорі може слугувати причиною виникнення додаткових витрат споживача в майбутньому.

- зменшення розміру плати за послуги в разі недотримання графіка вивезення відходів;

В даному випадку, відсутність такої умови в Договорі, призведе до того, що споживач буде змушений сплачувати за послуги в повному обсязі, хоча Виконавець надає їх неналежним чином.

- несплату вартості послуг за період тимчасової відсутності споживача та/або членів сім'ї на підставі письмової заяви і документа, що підтверджує його відсутність - довідка з місця тимчасового проживання, роботи, лікування, навчання, проходження військової служби чи відбування покарання.

Так, споживач, який не проінформований про такий обов'язок Виконавця, не має можливості вимагати від нього зменшення розміру оплати та вимушений сплачувати рахунки, виставлені Виконавцем, навіть за умови своєї відсутності за місцем проживання та наявності необхідних підтверджуючих документів.

В той же час, відсутні обов'язки Виконавця, які передбачені пунктом 22 Типового договору:

- надавати послуги відповідно до вимог законодавства про відходи, санітарних норм і правил, Правил надання послуг з вивезення побутових відходів, затверджених Кабінетом Міністрів України, та цього договору;

Відсутність такого положення в Договорі може стати підставою для уникнення Виконавцем відповідальності за надання послуг з порушенням норм діючого законодавства.

- збирати і перевозити відходи спеціально обладнаними для цього транспортними засобами;

Оскільки, відповідно до пункту 4 Правил надання послуг з вивезення побутових відходів, затверджених постановою Кабінету міністрів України від 10.12.2008 №1070 збирання та перевезення побутових відходів здійснюються спеціально обладнаними для цього транспортними засобами, відсутність даного обов'язку Виконавця є порушенням вимог чинного законодавства.

- ліквідувати звалище твердих відходів у разі його утворення на контейнерному майданчику через недотримання графіка перевезення, проводити прибирання в разі розсипання побутових відходів під час завантаження у спеціально обладнаний для цього транспортний засіб;

Відсутність даного обов'язку Виконавця може негативно вплинути на інтереси споживача та завдати йому шкоди, так як споживач буде змушений самостійно вирішувати питання щодо прибирання в разі розсипання побутових відходів, тобто Виконавець перекладає свої обов'язки на споживача.

- усувати факти порушення вимог щодо забезпечення належної якості послуг та вести облік претензій, які пред'являє споживач у зв'язку з невиконанням умов цього договору;

Відповідно до пункту 28 Типового договору акт-претензія, що подається виконавцеві є підставою для перерахунку розміру плати, а відсутність вищенаведеного обов'язку Виконавця фактично веде до позбавлення споживача цього права.

- перебувати протягом трьох годин на виклик споживача і усувати протягом 24 годин недоліки. У разі коли недоліки не усунено протягом трьох робочих днів, проводити відповідний перерахунок розміру плати;

Відсутність відповідного обов'язку Виконавця може мати наслідком порушення господарсько-побутових планів споживача, крім того це призводить до звуження прав споживача.

- відшкодувати відповідно до закону та умов цього договору збитки, завдані споживачеві внаслідок ненадання або надання послуг не в повному обсязі;

В даному випадку, Виконавець знімає з себе відповідальність, зокрема, за неналежне надання послуг, створюючи для споживача умови, в яких він не може захистити свої права.

- зменшувати розмір плати за послуги в разі тимчасової відсутності споживача та/або членів його сім'ї на підставі його письмової заяви та документа, що підтверджує його/їх відсутність - довідка з місця тимчасового проживання, роботи, лікування, навчання, проходження військової служби чи відбування покарання.

Даний обов'язок Виконавця кореспондує відповідному праву споживача і його відсутність негативно впливає на механізм захисту споживачем свого права, в разі його порушення.

- Виконавець має також інші обов'язки відповідно до закону.

Відсутність такої умови в Договорі може мати наслідком обмеження можливостей споживача вимагати від Виконавця вчинення дій, обов'язковість яких визначена положеннями чинного законодавства.

Зазначені вище невідповідності умов договору, наведеного у додатку 1 до договору №01/03, положенням Типового договору, свідчать про штучне збільшення можливостей виконавця послуг, а також уникнення ним відповідальності у випадку вчинення порушень умов договору та одночасне звуження прав та гарантій захисту прав споживачів. По суті, наслідком дій Виконавця послуг за умовами такого договору є ущемлення або можливе ущемлення інтересів споживача послуг з вивезення побутових відходів, що є однією із кваліфікуючих ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку.

Крім того, у преамбулі договору №01/03 про надання послуг з збирання та вивозу безпечних відходів, непридатних для вторинного використання на території Петрівської сільської ради Миколаївського району Миколаївської області від 15.02.2016, міститься посилання на те, що даний договір було укладено з урахуванням рішення виконавчого комітету Миколаївської міської ради від 24.02.2012 №198 "Про визначення виконавців послуг з перевезення побутових відходів".

Але це посилання є безпідставним, оскільки відповідно до частини першої статті 73 Закону акти ради, сільського, селищного, міського голови, голови районної в місті ради, виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради, прийняті в межах наданих їм повноважень, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території. Тобто, рішення органів місцевого самоврядування іншої територіальної громади не розповсюджується і не впливає на прийняття рушень іншою територіальною громадою.

Листом від 04.08.2016 №204, надісланим у відповідь на вимогу територіального відділення від 21.07.2016 №2-292/52-1017, Петрівською сільською радою надано пояснення, що дане посилання вказується через те, що ФОП Барбалюк І.В. теж визначений виконавцем послуг з перевезення побутових відходів і "більш детальна інформація відсутня".

Територіальне відділення у вимогах про надання інформації від 26.05.2016 №2-292/52-753, від 21.07.2016 №2-292/52-1017 неодноразово наполягало на наданні Петрівською сільською радою пояснень щодо визначення умов договору на вивіз твердих побутових відходів, що наведений у додатку 1 до договору №01/03, що не відповідають вимогам чинного законодавства, зокрема Типовому договору. На що листом від 04.08.2016 №204 Петрівської сільської ради не було надано жодної інформації, окрім того, що "Договір між сільською радою та ФОП "Барбалюк" розроблено відповідно до

Типового договору, зразок якого затверджено рішенням сільської ради (колегіально) та підписано 01.03.2016".

Таким чином, Петрівська сільська рада не відреагувала належним чином на вимоги територіального відділення та не надала обґрунтованих пояснень щодо невідповідності її дій при укладенні договору з ФОП Барбалюк І.В. вимогам чинного законодавства.

Відповідно до статті 144 Конституції України органи місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законом, приймають рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території.

Відносини органів місцевого самоврядування з підприємствами, установами та організаціями, що перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад, відповідно до статті 17 Закону, будуються на засадах їх підпорядкованості, підзвітності та підконтрольності органам місцевого самоврядування.

Згідно частини першої статті 2 Закону України "Про захист економічної конкуренції", цим Законом регулюються відносини органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю із суб'єктами господарювання; суб'єктів господарювання з іншими суб'єктами господарювання, із споживачами, іншими юридичними та фізичними особами у зв'язку з економічною конкуренцією.

Враховуючи абзац другий частини першої статті 12 Закону України "Про захист економічної конкуренції", фізична особа-підприємець Барбалюк І.В. має ознаки суб'єкта господарювання, що займає монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з вивезення побутових відходів в період з лютого до теперішнього часу 2016 року в територіальних (географічних) межах населених пунктів, що відносяться до Петрівської сільської ради Миколаївського району Миколаївської області, як така, що не має на цьому ринку жодного конкурента.

Положення частини першої статті 13 Закону України "Про захист економічної конкуренції" визначають, що зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

В свою чергу, частина третя статті 13 Закону України "Про захист економічної конкуренції" передбачає, що зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

Укладання договорів на вивіз твердих побутових відходів між ФОП Барбалюк І.В. та споживачами у редакції, яка міститься у додатку 1 до договору №01/03 між Петрівською сільською радою та ФОП Барбалюк І.В., може призвести до ущемлення інтересів споживачів його послуг з вивезення побутових відходів на одержання цих послуг у порядку та на умовах, встановлених чинним законодавством, що виступає кваліфікуючою ознакою порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку.

Тобто, Петрівською сільською радою було створено умови для вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції ФОП Барбалюк І.В., передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України "Про захист економічної конкуренції", а саме - зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Відповідно до статті 42 Конституції України держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускаються зловживання монопольним

становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція. Види і межі монополії визначаються законом.

Згідно до частини першої статті 3 Закону України "Про Антимонопольний комітет України", основними завданнями Антимонопольного комітету України є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, зокрема, в частині здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

Положення частини першої статті 4 Закону України "Про захист економічної конкуренції" державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму, здійснення заходів, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється, у тому числі, органами місцевого самоврядування. Частина друга статті 4 Закону України "Про захист економічної конкуренції" визначає, що органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

Стаття 17 Закону України "Про захист економічної конкуренції" вказує, що дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), що полягають у схиленні суб'єктів господарювання, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю до порушень законодавства про захист економічної конкуренції, створенні умов для вчинення таких порушень чи їх легітимації, забороняються.

Пункт 7 статті 50 Закону України "Про захист економічної конкуренції" вказує, що порушенням законодавства про захист економічної конкуренції є вчинення дій, заборонених згідно із статтею 17 цього Закону.

Таким чином, дії Петрівської сільської ради Миколаївського району Миколаївської області, які полягають у зобов'язанні ФОП Барбалюк І.В. застосовувати при укладанні зі споживачами договорів на вивіз твердих побутових відходів форму договору, яка не відповідає вимогам законодавства, враховуючи наявність у суб'єкта господарювання (ФОП Барбалюк І.В.), що здійснює діяльність з надання послуг з вивезення побутових відходів на території населених пунктів, що відносяться до Петрівської сільської ради Миколаївського району Миколаївської області, ознак монопольного (домінуючого) становища на відповідному ринку, що призводять до створення умов для вчинення вказаним суб'єктом господарювання (виконавцем зазначених послуг – ФОП Барбалюк І.В.) порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним становищем на вказаному ринку, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді дій органу місцевого самоврядування, які заборонені згідно зі статтею 17 цього Закону, а саме: дії органу місцевого самоврядування, що полягають у створенні умов для вчинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

На подання про попередні висновки у справі від 10.10.2016 №2-06/251-пв, отримане Петрівською сільською радою 20.10.2016 (згідно поштового повідомлення про вручення), жодних заперечень, пояснень чи будь-якої іншої інформації на адресу територіального відділення надано не було.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 12, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної

конкуренції», пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 №32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за №291/5482, зі змінами та доповненнями, пунктом 33 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 №5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за №90/299, (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 №169-р) (із змінами), адміністративна колегія Миколаївського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ВИРІШИЛА:

1. Визнати дії Петрівської сільської ради Миколаївського району Миколаївської області, які полягають у зобов'язанні ФОП Барбалюк І.В. застосовувати при укладанні зі споживачами договорів на вивіз твердих побутових відходів форму договору, яка не відповідає вимогам чинного законодавства, що призводить до створення умов для вчинення суб'єктом господарювання (виконавцем зазначених послуг – ФОП Барбалюк І.В.) порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 7 статті 50 Закону України "Про захист економічної конкуренції", у вигляді вчинення дій, заборонених згідно зі статтею 17 цього Закону, а саме: дії органу місцевого самоврядування, що полягають у створенні умов для вчинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

2. Зобов'язати Петрівську сільську раду Миколаївського району Миколаївської області припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене в пункті 1 цього рішення, та вжити заходів щодо повного приведення договору з ФОП Барбалюк І.В. про надання послуг населенню з вивозу твердих побутових відходів у відповідність до вимог чинного законодавства, про що повідомити територіальне відділення у місячний строк з дня отримання даного рішення з наданням підтверджуючих документів.

Рішення адміністративної колегії Миколаївського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України може бути оскаржено до господарського суду Миколаївської області у двомісячний строк з дня його одержання.

**Голова адміністративної колегії
Миколаївського обласного
територіального відділення
Антимонопольного комітету України**

В. Харченко